

М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті
Северо-Казахстанский университет имени М. Козыбаева

Агротехнологиялық факультеті /Агротехнологический факультет
«Азық-түлік қауіпсіздігі» кафедрасы / кафедра «Продовольственная безопасность»

БЕКІТЕМІН / УТВЕРЖДАЮ
Академиялық мәселелер жөніндегі Баскарма мүшесі /
Член Правления по академическим вопросам

А.Х. Нурпеисова

2026 г.

ТАЛАПҚЕРЛЕРГЕ АРНАЛҒАН ҚАБЫЛДАУ ЕМТИХАНЫНЫҢ БАҒДАРЛАМАСЫ
(жоғары білім беру негізіндегі жеделдетілген)
7M08201 «Мал шаруашылығы өнімдерін өндіру технологиясы» білім беру бағдарламасы бойынша
мемлекеттік, орыс және ағылшын тілінде оқыту

ПРОГРАММА ВСТУПИТЕЛЬНЫХ ЭКЗАМЕНОВ ДЛЯ АБИТУРИЕНТОВ
(на базе высшего образования)
по образовательной программе 7M08201 «Технология производства продуктов животноводства»
с государственным, русским и английским языком обучения

Бағдарлама әзірленді:

1. Баязитова К.Н., а.ш.ғ.к., «Азық-түлік қауіпсіздігі» кафедрасының доценті Баязитова.
2. Сиволап В.Н., а.ш.ғ.д., «Азық-түлік қауіпсіздігі» кафедрасының аға оқытушысы Сиволап.
3. Асаубаев Р.Ш., а.ш.ғ.к., «Азық-түлік қауіпсіздігі» кафедрасының аға оқытушысы Асаубаев.

Қарастырылды және бекітуге ұсынылды:

Университеттің Академиялық кеңесінің отырысында

хаттама № 11 « 20 » 4 2026 ж.

Университеттің АК төрағасы А.Х. Нурпеисова
(қолы) Нурпеисова А.Х.

Агротехнологиялық факультеттің академиялық сапа жөніндегі кеңесінде

хаттама № 4 «26» 3 2026 ж.

Агротехнологиялық факультеттің академиялық сапа жөніндегі кеңесінің төрағасы

М.Б. Конкарова
(қолы) Конкарова М.Б.

«Азық-түлік қауіпсіздігі» кафедрасы

хаттама № 8 « 20 » 3 2026 ж.

Кафедра меңгерушісі

Иль Д.Е.
(қолы) Иль Д.Е.

Программа разработана:

1. Баязитова К.Н., к.с.-х.н., доцент кафедры «Продовольственная безопасность» Bayazit
2. Сиволап В.Н., д.с.-х.н., старший преподаватель кафедры «Продовольственная безопасность» SV
3. Асаубаев Р.Ш., к.с.-х.н., старший преподаватель кафедры «Продовольственная безопасность» Asaubaev

Рассмотрена и рекомендована к утверждению на заседаниях:

Академического совета университета

протокол № 11 « 20 » 4 2026 г.

Председатель АС университета А.Х. Нурпеисова
(подпись) Нурпеисова А.Х.

Совета Агротехнологического факультета по академическому качеству

протокол № 4 « 26 » 3 2026 г.

Председатель совета Агротехнологического факультета по академическому качеству

М.Б. Конкарова
(подпись) Конкарова М.Б.

Кафедры «Продовольственная безопасность»

протокол № 8 « 20 » 3 2026 г.

Заведующий кафедрой

Д.Е. Иль
(подпись) Иль Д.Е.

7М08201 «Мал шаруашылығы өнімдерін өндіру технологиясы» білім беру бағдарламасы бойынша қабылдау емтиханының мақсаты мен міндеттері:

Мақсаты: Абитуриенттердің (базалық жоғары білімі бар) зоотехния және мал шаруашылығы өнімдерін өндіру технологиясы саласындағы кәсіби құзыреттер деңгейін бағалау, 7М08201 «Мал шаруашылығы өнімдерін өндіру технологиясы» білім беру бағдарламасын меңгеруге негіз болатын деңгейді анықтау және кәсіби іріктеуді жүзеге асыру.

Міндеттері:

- абитуриенттердің жалпы және жекелеген зоотехния, сондай-ақ мал шаруашылығы өнімдерін өндіру технологиясы саласындағы тереңдетілген теориялық білім деңгейін анықтау;
- абитуриенттердің Қазақстан Республикасындағы мал шаруашылығының қазіргі даму үрдістері мен өзекті мәселелері, сондай-ақ салада қолданылатын инновациялық әдістер мен технологиялар туралы хабардарлық деңгейін анықтау;
- абитуриенттердің ғылыми және кәсіби қызығушылықтарын, магистратурада оқуды жалғастыру мотивациясын және зерттеу қызметіне дайындығын бағалау.

Әңгімелесуді өткізудің құрылымы және бағалау критерийлері

Осы бағдарлама М. Қозыбаев атындағы СҚУ-ға 7М08201 «Мал шаруашылығы өнімдерін өндіру технологиясы» білім беру бағдарламасына түсетін, жоғары білімі бар абитуриенттермен өткізілетін қабылдау емтиханы – әңгімелесудің мазмұнын айқындайды.

Бағдарлама «Азық-түлік қауіпсіздігі» кафедрасында әзірленген және 7М08201 «Мал шаруашылығы өнімдерін өндіру технологиясы» білім беру бағдарламасы бойынша оқуға түсуге арналған қабылдау емтиханын (әңгімелесуді) дайындау және өткізу үшін арналған. Бағдарламада емтиханды ұйымдастыру және өткізу туралы жалпы мәліметтер, абитуриенттердің теориялық дайындық деңгейін анықтайтын тақырыптар мен сұрақтар тізімі, әдебиеттер тізімі және бағалау критерийлері берілген.

Әңгімелесу барысында абитуриент қойылған сұрақтарға қысқа әрі түсінікті жауап беруі тиіс. Сонымен қатар ол нақты теориялық және практикалық сипаттағы зерттеу және қолданбалы міндеттерді шешуде қажетті білім, білік және дағдыларды тиімді қолдана білуін көрсетуі қажет. Абитуриент теориялық материалды еркін меңгеріп, негізгі ақпарат көздерін (әдебиет, ғылыми және оқу басылымдары) дұрыс таңдай білуі тиіс.

Бағалау критерийлері

Кіру емтиханының нәтижелері бойынша білім алушылардың білімін бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесі бойынша бағалар қойылады. Бұл ретте талапкердің теориялық және практикалық дайындық деңгейі ескеріледі.

Комиссия анықтайды:

- абитуриенттің теориялық және практикалық дайындық деңгейінің білім берудің жалпыға міндетті стандарттарына сәйкестігін;
- абитуриенттің орта білімнің негізгі пәндері бойынша білім, білік және практикалық дағдыларының нақты деңгейін.

Қабылдау емтиханының нәтижелері өткізу күні қабылдау комиссиясы отырысының хаттамаларына қол қойылғаннан кейін жарияланады. Кіру емтиханын бағалау критерийлері 1-кестеде көрсетілген.

Кесте 1 – Кіру емтиханын бағалау критерийлері

Әріптік жүйе бойынша бағалау	Білім, білік, дағды және құзыреттерді бағалау критерийлері	Ұпай	Пайыздық мазмұны	Дәстүрлі жүйе бойынша баға
А	Қойылған сұраққа толық, кеңейтілген жауап берілген, объект туралы саналы білімдер жиынтығы көрсетілген, ол ұғымдармен еркін жұмыс істеу, объектінің маңызды және маңызды емес белгілерін ажырата білу, себеп-салдарлық байланыстарды анықтау арқылы көрініс табады. Объект туралы білім оны осы ғылым жүйесінде және пәнаралық байланыстар аясында түсіну негізінде көрсетіледі. Жауап ғылым терминдерімен тұжырымдалып, әдеби тілмен баяндалған, логикалық тұрғыдан жүйелі, дәлелді және білім алушының авторлық ұстанымын көрсетеді.	4	95-100	өте жақсы

A-	Қойылған сұраққа толық, кеңейтілген жауап берілген, объект туралы саналы білімдер жиынтығы көрсетілген, тақырыптың негізгі ережелері дәлелді түрде ашылған; жауапта нақты құрылым мен логикалық бірізділік сақталған, бұл қарастырылатын ұғымдардың, теориялардың, құбылыстардың мәнін көрсетеді. Объект туралы білім оны осы ғылым жүйесінде және пәнаралық байланыстар аясында түсіну негізінде көрініс табады. Жауап ғылым терминдерімен әдеби тілде баяндалған. Ұғымдарды анықтауда кейбір кемшіліктер болуы мүмкін, бірақ олар білім алушы тарапынан жауап беру барысында өздігінен түзетіледі.	3,67	90-94	өте жақсы
B+	Қойылған сұраққа толық, кеңейтілген жауап берілген, тақырыптың негізгі ережелері дәлелді түрде ашылған; жауапта нақты құрылым мен логикалық бірізділік сақталған, бұл қарастырылатын ұғымдардың, теориялардың, құбылыстардың мәнін көрсетеді. Жауап ғылым терминдерімен әдеби тілде баяндалған. Жауапта жіберілген кейбір қателіктер оқытушының көмегімен түзетіледі.	3,33	85-89	
B	Қойылған сұраққа толық, кеңейтілген жауап берілген, объектінің маңызды және маңызды емес белгілерін ажырата білу, себеп-салдарлық байланыстарды көрсету қабілеті байқалады. Жауап нақты құрылымдалған, логикалық тұрғыдан жүйелі, ғылым терминдерімен әдеби тілде баяндалған. Жауапта кейбір кемшіліктер немесе елеусіз қателер болуы мүмкін, олар оқытушының көмегімен түзетіледі.	3,0	80-84	жақсы
B-	Қойылған сұраққа толық, кеңейтілген жауап берілген, объектінің маңызды және маңызды емес белгілерін ажырата білу, себеп-салдарлық байланыстарды көрсету қабілеті байқалады. Жауап нақты құрылымдалған, логикалық тұрғыдан жүйелі, ғылым терминдерімен баяндалған.	2,67	75-79	
C+	Қойылған сұраққа толық жауап берілген, алайда баяндау жеткілікті түрде жүйелі емес. Соған қарамастан, объектінің маңызды және маңызды емес белгілерін ажырата білу, себеп-салдарлық байланыстарды көрсету қабілеті байқалады. Жауап логикалық тұрғыдан негізделген және ғылым терминдерімен баяндалған. Негізгі ұғымдарды анықтауда 1-2 қате жіберілуі мүмкін, оларды білім алушы өздігінен түзете алмайды..	2,33	70-74	

C	Қойылған сұраққа жеткілікті толық емес және жеткілікті түрде кеңейтілмеген жауап берілген. Баяндаудың логикасы мен бірізділігі бұзылған. Ұғымдарды ашуда және терминдерді қолдануда қателіктер жіберілген. Білім алушы маңызды және маңызды емес белгілерді, сондай-ақ себеп-салдарлық байланыстарды өздігінен ажырата алмайды. Ол жалпыланған білімді нақтылап, олардың негізгі қағидаларын мысалдар арқылы тек оқытушының көмегімен ғана дәлелдей алады.	2,0	65-69	қанағаттанарлық
C-	Қойылған сұраққа толық емес жауап берілген, баяндаудың логикасы мен жүйесі елеулі түрде бұзылған. Ашылатын ұғымдардың, теориялардың және құбылыстардың мәнін анықтауда өрескел қателіктер жіберілген, бұл білім алушының олардың маңызды және маңызды емес белгілері мен байланыстарын түсінбеуіне байланысты. Жауапта қорытындылар жоқ. Жалпыланған білімнің нақты көріністерін ашу қабілеті көрсетілмеген..	1,67	60-64	
D+	Жауап толық емес. Баяндау логикасы сақталмаған. Білім алушы дәлелдеу барысында қиналады. Терминдер мен ұғымдардың, фактілер мен құбылыстардың сипаттамаларында көптеген елеулі қателер бар. Жауапта қорытындылар жоқ.	1,33	55-59	
D	Жауап толық емес, сұрақ тақырыбы бойынша жүйесіз білімді ғана қамтиды және анықтамаларда елеулі қателер бар. Баяндауда үзінділік (фрагменттілік) және логикалық үйлесімсіздік байқалады.	1,0	50-54	
F	Пәннің негізгі сұрақтары бойынша жауаптар алынбаған.	0	0-49	қанағаттанарлықсыз

Осы сұрақ бойынша абитуриенттің ауызша жауапқа дайындалуына бөлінетін уақыт 20 минуттан аспайды. Дайындық аяқталғаннан кейін абитуриент сұраққа және комиссия мүшелерінің қосымша және/немесе нақтылаушы сұрақтарына (15 минуттан аспайтын уақыт ішінде) белгіленген кезектілікті сақтай отырып жауап береді.

Цели и задачи вступительного экзамена по образовательной программе 7М08201 «Технология производства продуктов животноводства»:

Цель: оценить уровень профессиональных компетенций абитуриентов, имеющих базовое высшее образование, в области зоотехнии и технологии производства продукции животноводства, как основы для освоения образовательной программы 7М08201 «Технология производства продуктов животноводства», а также осуществить профессиональный отбор.

Задачи:

- определить степень владения абитуриентами углублёнными теоретическими знаниями в области общей и частной зоотехнии, а также технологии производства продукции животноводства;
- выявить уровень осведомлённости абитуриентов о современных тенденциях и актуальных проблемах животноводства в Республике Казахстан, а также об инновационных методах и технологиях, применяемых в отрасли;
- оценить научные и профессиональные интересы абитуриентов, их мотивацию к дальнейшему обучению в магистратуре и готовность к исследовательской деятельности.

Структура и критерии оценивания собеседования

Настоящая программа определяет содержание вступительного экзамена – собеседования с абитуриентами на базе высшего образования, поступающих в СКУ им. М.Козыбаева на образовательную программу 7М08201 «Технология производства продуктов животноводства».

Программа разработана на кафедре «Продовольственная безопасность» и предназначена для подготовки и проведения вступительного экзамена (собеседования) для обучения по ОП 7М08201 «Технология производства продуктов животноводства». В программе содержатся общие сведения об организации и проведении экзамена, перечень тем и вопросов, знание которых определяет теоретический уровень подготовленности абитуриентов, список литературы, критерии оценивания.

Во время собеседования абитуриент должен показать знания, уметь кратко и понятно отвечать на заданные вопросы. На собеседовании абитуриент должен продемонстрировать умения эффективно применять необходимые знания, умения и навыки для решения конкретных теоретических и практических задач исследовательского и прикладного характера, ориентироваться в теоретическом материале и подборе основных источников (литература, научные и учебные издания).

Критерии оценивания

По результатам вступительного экзамена выставляются оценки по балльно–рейтинговой буквенной системе оценки знаний обучающихся. При этом принимается во внимание уровень теоретической и практической подготовки претендента.

Комиссия определяет:

- соответствие уровня теоретической и практической подготовки абитуриента установленным общеобязательным стандартам профессионального образования;
- фактический уровень знаний, умений и практических навыков абитуриента по практическому обучению, общепрофессиональным и специальным дисциплинам, их соответствие требованиям учебных программ и квалифицированных характеристик по образовательной программе.

Результаты сдачи вступительного экзамена объявляются в день их проведения после подписания протоколов заседания приемной комиссии. Критерии оценивания вступительного экзамена отражены в таблице 1.

Таблица 1 – Критерии оценивания вступительного экзамена

Оценка по буквенной системе	Критерии оценки знаний, умений, навыков и компетенций	Балл	%-ное содержание	Оценка по традиционной системе
А	Дан полный, развернутый ответ на поставленный вопрос, показана совокупность осознанных знаний об объекте проявляющаяся в свободном оперировании понятиями, умений выделить существенные и не существенные его признаки, причинно–следственные связи. Знание об объекте демонстрируется на фоне понимания его в системе данной науки и междисциплинарных связей. Ответ формулируется в терминах науки, изложен литературным языком, логичен, доказателен, демонстрирует авторскую позицию обучающегося.	4	95–100	отлично
А–	Дан полный, развернутый ответ на поставленный вопрос, показана совокупность осознанных знаний об объекте, доказательно раскрыты основные положения темы; в ответ прослеживается четкая структура, логическая последовательность, отражающая сущность раскрываемых понятий, теорий, явлений. Знание об объекте демонстрируется на фоне понимания его в системе данной науки и междисциплинарных связей. Ответ изложен литературным языком в терминах науки. Могут быть допущены недочеты в определении понятии, исправленные обучающимся самостоятельно в процессе ответа.	3,67	90–94	отлично

B+	Дан полный, развернутый ответ на поставленный вопрос, доказательно раскрыты основные положения темы; в ответе прослеживается четкая структура, логическая последовательность, отражающая сущность раскрываемых понятий, теорий, явлений. Ответ изложен литературным языком в терминах науки. В ответе допущены недочеты, исправленные обучающимся с помощью преподавателя.	3,33	85–89	хорошо
B	Дан полный, развернутый ответ на поставленный вопрос, показано умение выделить существенные и несущественные признаки, причинно–следственные связи. Ответ четко структурирован, логичен, изложен литературным языком в терминах науки. Могут быть допущены недочеты или незначительные ошибки, исправленные обучающимся с помощью преподавателя.	3,0	80–84	
B–	Дан полный, развернутый ответ на поставленный вопрос показано умение выделить существенные и несущественные признаки, причинно–следственные связи. Ответ четко структурирован, логичен, изложен в терминах науки.	2,67	75–79	
C+	Дан полный, но недостаточно последовательный ответ на поставленный вопрос, но при этом показано умение выделить существенные и не существенные признаки и причинно–следственные связи. Ответ логичен и изложен в терминах науки. Могут быть допущены 1–2 ошибки в определении основных понятий, которые обучающийся затрудняется исправить самостоятельно.	2,33	70–74	
C	Дан недостаточно полный и недостаточно развернутый ответ. Логика и последовательность изложения имеют нарушения. Допущены ошибки в раскрытии понятий, употреблении терминов. Обучающийся неспособен самостоятельно выделить существенные и несущественные признаки и причинно–следственные связи. Обучающийся может конкретизировать обобщенные знания, доказав на примерах их основные положения только с помощью преподавателя.	2,0	65–69	удовлетворительно
C–	Дан не полный ответ, логика и последовательность изложения имеют существенные нарушения. Допущены грубые ошибки при определении сущности раскрываемых понятий, теорий, явлений, в следствие непонимания обучающимся их существенных и не существенных признаков и связей. В ответе отсутствуют выводы. Умение раскрыть конкретные проявления обобщенных знаний не показано.	1,67	60–64	

D+	Дан не полный ответ. Присутствует не логичность изложения. Обучающийся затрудняется с доказательностью. Масса существенных ошибок в определениях терминов, понятий характеристике фактов, явлений. В ответе отсутствуют выводы.	1,33	55–59	
D	Дан не полный ответ, представляющий собой разрозненные знания по теме вопроса с существенными ошибками определениях. Присутствуют фрагментарность, не логичность изложения.	1,0	50–54	
F	Не получены ответы по базовым вопросам дисциплины	0	0–49	неудовлетворительно

Время, отводимое на подготовку абитуриента к устному ответу по данному вопросу не превышает 20 минут. После завершения подготовки абитуриент отвечает на вопрос и на дополнительные и/или уточняющие вопросы членов комиссии (не более 15 минут), соблюдением установленной очередности.

Goals and Objectives of the Entrance Exam for the Educational Program 7M08201 «Technology of Livestock Products Production»:

Goal: To assess the level of professional competencies of applicants with a basic higher education in the field of animal husbandry and livestock product technology, as a foundation for mastering the educational program 7M08201 «Technology of Livestock Products Production» and to carry out professional selection.

Objectives:

- To determine the extent of applicants' mastery of advanced theoretical knowledge in general and specialized animal husbandry, as well as in the technology of livestock products production;
- To identify the level of applicants' awareness of modern trends and current issues in livestock farming in the Republic of Kazakhstan, as well as innovative methods and technologies used in the industry;
- To evaluate applicants' scientific and professional interests, their motivation for further study in the master's program, and their readiness for research activities.

Structure and Assessment Criteria of the Interview

This program defines the content of the entrance exam – an interview with applicants holding higher education who are applying to M. Kozybayev North Kazakhstan University for the educational program 7M08201 «Technology of Livestock Products Production».

The program was developed by the Department of «Food Security» and is intended for the preparation and conduct of the entrance exam (interview) for studying under the OP 7M08201 «Technology of Livestock Products Production». The program includes general information about the organization and conduct of the exam, a list of topics and questions, knowledge of which determines the theoretical preparedness of applicants, a list of literature, and assessment criteria.

During the interview, the applicant must demonstrate knowledge and the ability to answer the questions briefly and clearly. The applicant should demonstrate the ability to effectively apply the necessary knowledge, skills, and competencies to solve specific theoretical and practical research and applied tasks, navigate theoretical materials, and select main sources (literature, scientific and educational publications).

Assessment Criteria

Based on the results of the entrance exam, grades are awarded according to a point-rating letter system. The level of theoretical and practical training of the applicant is taken into account.

The commission determines:

- the compliance of the applicant's theoretical and practical training level with the established compulsory standards of professional education;
- the actual level of the applicant's knowledge, skills, and practical competencies in practical training, general professional, and specialized disciplines, and their compliance with the requirements of curricula and qualification characteristics for the educational program.

The results of the entrance exam are announced on the day of the exam after the signing of the protocols by the admissions committee. The assessment criteria of the entrance exam are reflected in Table 1.

Table 1 – Assessment Criteria for the Entrance Exam

Letter Grade	Criteria for Assessing Knowledge, Skills, Competencies	Points	% Range	Traditional Grade
A	A complete, detailed answer is provided. Demonstrates a comprehensive understanding of the object, with the ability to freely use concepts, distinguish essential and non-essential features, and show cause-and-effect relationships. Knowledge is demonstrated in the context of the discipline and its interdisciplinary connections. The answer is formulated in scientific terms, expressed in literary language, logical, evidence-based, and reflects the student's own viewpoint.	4	95–100	Excellent
A–	A complete, detailed answer is provided. Shows comprehensive knowledge of the object, with main points of the topic clearly evidenced. The answer has a clear structure and logical sequence, reflecting the essence of the discussed concepts, theories, and phenomena. Knowledge is demonstrated in the context of the discipline and interdisciplinary connections. The answer is written in literary language using scientific terms. Minor inaccuracies in definitions may occur, which the student can correct during the answer.	3,67	90–94	
B+	A complete, detailed answer is provided. The main points of the topic are evidenced, with clear structure and logical sequence, reflecting the essence of discussed concepts, theories, and phenomena. The answer is written in literary language using scientific terms. Some inaccuracies may be corrected by the student with instructor guidance.	3,33	85–89	Good
B	A complete, detailed answer is provided, demonstrating the ability to distinguish essential and non-essential features and cause-and-effect relationships. The answer is well-structured, logical, and expressed in literary language using scientific terms. Minor inaccuracies or errors may occur and can be corrected with instructor assistance.	3,0	80–84	
B–	A complete, detailed answer is provided, demonstrating the ability to distinguish essential and non-essential features and cause-and-effect relationships. The answer is well-structured, logical, and expressed in scientific terms.	2,67	75–79	
C+	A complete but insufficiently coherent answer is provided, demonstrating the ability to distinguish essential and non-essential features and cause-and-effect relationships. The answer is logical and expressed in scientific terms. One or two errors in defining basic concepts may occur, which the student struggles to correct independently.	2,33	70–74	
C	An incomplete and insufficiently detailed answer is provided. Logic and sequence of presentation are disrupted. Errors are made in defining concepts and using terms. The student cannot independently distinguish essential and non-essential features and cause-and-effect relationships. General	2	65–69	

	knowledge can only be specified with examples and instructor guidance.			Satisfactory
C-	An incomplete answer is provided. Logic and sequence of presentation are seriously disrupted. Significant errors occur in defining the essence of concepts, theories, and phenomena due to misunderstanding of essential and non-essential features and relationships. No conclusions are presented. The ability to demonstrate concrete manifestations of generalized knowledge is not shown.	1,67	60–64	
D+	An incomplete answer is provided. Presentation lacks logic. The student struggles to provide evidence. Many significant errors in term definitions, concept explanations, and characterization of facts or phenomena. No conclusions are presented.	1,33	55–59	
D	An incomplete answer is provided, consisting of fragmented knowledge with significant errors in definitions. Presentation is fragmented and illogical.	1	50–54	
F	No answers are given for basic questions of the discipline.	0	0–49	Fail

The time allotted for the applicant to prepare an oral response to a given question does not exceed 20 minutes. After the preparation period, the applicant answers the question as well as any additional and/or clarifying questions from the members of the commission (no more than 15 minutes), following the established order.

«Мал шаруашылығы өнімдерін өндіру технологиясы» пәні бойынша кіріспе сұхбат өткізу сұрақтары

- 1. Ірі қара малдың сүт өнімділігі.** Спыр сүтінің құрамы мен қасиеттері. Сүттің мөлшері мен сапасына әсер ететін факторлар. Спыр сүті мен басқа ауыл шаруашылығы жануарлары сүтінің салыстырмалы сипаттамасы.
- 2. Ірі қара мал сүтін қайта өңдеу технологиясы.** Қышқыл сүт өнімдерін, ірімшік пен май өндіру ерекшеліктері. Сүт қасиеттерінің технологиялық үдерістерге әсері.
- 3. Ірі қара малдың ет өнімділігі.** Ет өнімділігінің көрсеткіштері. Семіздік пен ұша сапасын бағалау әдістері. Тұқымның, жасының, азықтандыру мен күтіп-бағу жағдайларының ет сапасына әсері.
- 4. Ірі қара малды сою және алғашқы қайта өңдеу технологиясы.** Мал қабылдау тәртібі. Ветеринариялық-санитариялық талаптар. Семіздік категориялары. Ұшалар мен ішкі ағзаларды алғашқы өңдеу.
- 5. Спыр етінен дайындалатын шұжық өнімдері.** Ірі қара мал етінен шұжық өндіруге арналған шикізат. Технология ерекшеліктері. Шұжық өнімдері ассортиментінде спыр етінің рөлі.
- 6. Ірі қара малдың қосалқы өнімдері.** Қосалқы өнімдердің жіктелуі, тағамдық құндылығы және қолданылу бағыттары. Ішек және май-шикізатты қайта өңдеу технологиясы.
- 7. Мал шаруашылығы өнімдерін қалдықсыз өңдеу.** Қан, сүйек, май, тері және басқа да мал союдан алынатын жанама өнімдерді пайдалану. Кешенді қайта өңдеудің заманауи технологиялары. Экономикалық және экологиялық маңызы.
- 8. Мал шаруашылығындағы асылдандыру жұмыстары.** Тұқымдық ерекшеліктердің сүт және ет өнімділігіне әсері. Селекцияның негізгі әдістері және өнім сапасын арттырудағы маңызы.
- 9. Спыр сүтінің құрамы мен қасиеттеріне әсер ететін факторлар.** Тұқым, жануарлардың физиологиялық жағдайы, азықтандыру, күтіп-бағу жағдайлары және сауу технологиясы.
- 10. Мал шаруашылығы өнімдерінің экономикалық және азық-түліктік маңызы.** Адам рационьнда спыр еті мен сүттің рөлі. Ірі қара мал өнімдерін өндіру мен қайта өңдеудегі қазіргі заманғы үрдістер.
- 11. Жылқы шаруашылығы – мал шаруашылығының қосымша саласы ретінде.** Жылқының өнімділігі. Қымыздың және ұлттық ет өнімдерінің өндірісі. Қазы мен қымыздың химиялық құрамы.

12. Қой және ешкі шаруашылығы. Қой мен ешкінің сүт және ет өнімділігі. Сүттің құрамы мен қасиеттері. Қой еті мен ешкі етін тамақ өнімдерін өндіруде пайдалану.

13. Құс шаруашылығы – қосымша өнім көзі ретінде. Тауық жұмыртқасының және етінің құрамы мен тағамдық құндылығы. Қайта өңдеудің және сақтаудың негізгі бағыттары.

14. Жүн және қаракөл шикізаты. Ірі қара және қой жүнін алғашқы өңдеу және сапасын бағалау. Өнеркәсіптік қайта өңдеуге дайындау.

15. Мал шаруашылығындағы заманауи технологиялар. Азықтандыру, сауу, сою және ірі қара мал өнімдерін қайта өңдеудегі инновациялар. Саланың даму келешегі.

Вопросы для проведения вступительного собеседования по дисциплине «Технология производства продукции животноводства»

1. Молочная продуктивность крупного рогатого скота. Состав и свойства коровьего молока. Факторы, влияющие на количество и качество молока. Сравнительная характеристика молока коров и других сельскохозяйственных животных.

2. Технология переработки молока крупного рогатого скота. Особенности производства кисломолочных продуктов, сыров и масла. Влияние свойств молока на технологические процессы.

3. Мясная продуктивность крупного рогатого скота. Показатели мясной продуктивности. Методы оценки упитанности и качества туш. Влияние породы, возраста, условий кормления и содержания на мясное качество.

4. Технология убоя и первичной переработки крупного рогатого скота. Порядок приёмки животных для убоя. Ветеринарно-санитарные требования. Категории упитанности. Первичная обработка туш и субпродуктов.

5. Колбасные изделия из говядины. Сырьё для производства колбас из мяса крупного рогатого скота. Особенности технологии. Роль говядины в ассортименте мясных продуктов.

6. Субпродукты крупного рогатого скота. Классификация, пищевая ценность и направления использования субпродуктов. Технология переработки кишечного и жирового сырья.

7. Безотходная переработка продукции скотоводства. Использование крови, костей, жиров, шкур и других побочных продуктов убоя. Современные технологии комплексной переработки. Экономическое и экологическое значение.

8. Племенная работа в скотоводстве. Влияние породных особенностей на молочную и мясную продуктивность. Основные методы селекции и их значение для повышения качества продукции.

9. Факторы, влияющие на состав и свойства коровьего молока. Порода, физиологическое состояние животных, кормление, условия содержания и технология доения.

10. Экономическое и продовольственное значение продукции скотоводства. Роль говядины и молока в рационе человека. Современные тенденции в производстве и переработке продукции крупного рогатого скота.

11. Коневодство как дополнительная отрасль животноводства. Продуктивность лошадей. Химический состав конины. Производство кумыса и национальных мясных продуктов из конины.

12. Овцеводство и козоводство. Молочная и мясная продуктивность овец и коз. Состав и свойства молока. Использование баранины и козлятины в производстве пищевых продуктов.

13. Птицеводство как источник дополнительной продукции. Состав и пищевая ценность куриных яиц и мяса. Основные направления переработки и хранения.

14. Шерстное и каракульское сырьё. Первичная обработка и оценка качества шерсти крупного рогатого скота и овец. Подготовка к промышленной переработке.

15. Современные технологии в скотоводстве. Инновации в кормлении, доении, убое и переработке продукции крупного рогатого скота. Перспективы развития отрасли.

Entrance examination interview questions for applicants in the discipline «Technology of livestock production»

1. **Dairy productivity of cattle.** Composition and properties of cow's milk. Factors influencing the quantity and quality of milk. Comparative characteristics of cow's milk and milk of other farm animals.
2. **Technology of cattle milk processing.** Specifics of producing fermented dairy products, cheese, and butter. Influence of milk properties on technological processes.
3. **Meat productivity of cattle.** Indicators of meat productivity. Methods for assessing fatness and carcass quality. Influence of breed, age, feeding, and housing conditions on meat quality.
4. **Technology of slaughtering and primary processing of cattle.** Procedure for receiving animals for slaughter. Veterinary and sanitary requirements. Categories of fatness. Primary processing of carcasses and by-products.
5. **Sausage products made from beef.** Raw materials for sausage production from cattle meat. Technological features. The role of beef in the assortment of meat products.
6. **By-products of cattle.** Classification, nutritional value, and areas of use of by-products. Technology of processing intestinal and fat raw materials.
7. **Waste-free processing of livestock products.** Use of blood, bones, fats, hides, and other slaughter by-products. Modern technologies of comprehensive processing. Economic and environmental significance.
8. **Breeding work in cattle husbandry.** Influence of breed characteristics on milk and meat productivity. Main methods of selection and their importance for improving product quality.
9. **Factors affecting the composition and properties of cow's milk.** Breed, physiological condition of animals, feeding, housing conditions, and milking technology.
10. **Economic and nutritional significance of livestock products.** The role of beef and milk in the human diet. Current trends in the production and processing of cattle products.
11. **Horse breeding as an additional branch of livestock farming.** Productivity of horses. Chemical composition of horse meat. Production of kumis and traditional meat products from horse meat.
12. **Sheep and goat breeding.** Milk and meat productivity of sheep and goats. Composition and properties of milk. Use of mutton and goat meat in food production.
13. **Poultry farming as a source of additional products.** Composition and nutritional value of chicken eggs and meat. Main directions of processing and storage.
14. **Wool and karakul raw materials.** Primary processing and quality assessment of cattle and sheep wool. Preparation for industrial processing.
15. **Modern technologies in cattle breeding.** Innovations in feeding, milking, slaughtering, and processing of cattle products. Prospects for industry development.

«Ауыл шаруашылық жануарларын азықтандыру» пәні бойынша кіріспе сұхбат өткізу сұрақтары

1. **Мал шаруашылығында азықтандырудың рөлі.** Жануарлардың өнімділігі мен денсаулығы үшін азықтандырудың маңызы. Азықтандырудың мал шаруашылығы өнімдерінің сапасына әсері.
2. **Мал азығының негізгі қоректік заттары.** Ақуыздар, майлар, көмірсулар: қызметі мен алмасуы. Минералды заттар мен дәрумендер.
3. **Жануарларда зат алмасу және оның азықтандырумен байланысы.** Энергетикалық алмасу. Ақуыз, май және көмірсу алмасуы. Дұрыс азықтандырмағанда зат алмасудың бұзылуы.
4. **Мал азығының қоректілігін бағалау.** Энергетикалық және протеиндік қоректілік. Сіңімділікті анықтау әдістері.
5. **Мал азығының жіктелуі.** Дөрекі, шырынды, құнарлы азықтар. Минералды және дәруменді қоспалар. Биологиялық текті азықтық қоспалар.
6. **Мал азығын дайындау және сақтау технологиясы.** Силос пен сенажды дайындау тәсілдері. Пішен мен көк азық дайындау. Сақтаудың заманауи әдістері.

7. **Ірі қара малды азықтандыру.** Сауын сиырлардың рационы. Бұзауларды азықтандыру. Етке семірту.
8. **Қой мен ешкіні азықтандыру.** Өнімділік бағытына байланысты азықтандыру ерекшеліктері. Маусымдық рациондар.
9. **Жылқыларды азықтандыру.** Құлындарды, асыл тұқымды және жұмысшы жылқыларды азықтандыру. Спорттық жылқыларды азықтандыру ерекшеліктері.
10. **Шошқаларды азықтандыру.** Семірту мен рациондардың ерекшеліктері. Құнарлы азық пен ақуыздық қоспаларды пайдалану.
11. **Құс шаруашылығындағы азықтандыру.** Жұмыртқалағыш тауықтар мен бройлерлер. Арнайы құрамажемдер.
12. **Жануарлардың минералдық қоректенуі.** Негізгі макро- және микроэлементтер. Тапшылық пен артықшылық. Минералдық тепе-теңсіздікке байланысты аурулар.
13. **Жануарлардың дәрумендік қоректенуі.** Негізгі дәрумендер және олардың ролі. Гиповитаминоздар мен авитаминоздар. Дәрумендік препараттарды азықтандыруда пайдалану.
14. **Жануарларды азықтандырудағы заманауи технологиялар.** Премикстер мен құрамажемдерді пайдалану. Азықтандырудағы биотехнологиялық әдістер. Болашақ бағыттар.
15. **Азықтандырудың экономикалық тиімділігі.** Азықтың өзіндік құны. Шығынды азайту жолдары. Шаруашылық үшін рационалды азықтандырудың маңызы.

Вопросы для проведения вступительного собеседования по дисциплине «Кормление сельскохозяйственных животных»

1. **Роль кормления в животноводстве.** Значение кормления для продуктивности и здоровья животных. Влияние кормления на качество продукции животноводства.
2. **Основные питательные вещества кормов.** Белки, жиры, углеводы: функции и обмен. Минеральные вещества и витамины.
3. **Обмен веществ у животных и его связь с кормлением.** Энергетический обмен. Белковый, жировой и углеводный обмен. Нарушения обмена веществ при неправильном кормлении.
4. **Оценка питательности кормов.** Энергетическая и протеиновая питательность. Методы определения переваримости.
5. **Классификация кормов.** Грубые, сочные, концентрированные корма. Минеральные и витаминные добавки. Кормовые добавки биологического происхождения.
6. **Технология заготовки и хранения кормов.** Силос и сенаж: способы приготовления. Заготовка сена и зеленых кормов. Современные методы хранения.
7. **Кормление крупного рогатого скота.** Рационы для дойных коров. Кормление молодняка. Откорм скота на мясо.
8. **Кормление овец и коз.** Особенности кормления в зависимости от продуктивного направления. Сезонные рационы.
9. **Кормление лошадей.** Кормление жеребят, племенных и рабочих лошадей. Особенности кормления спортивных лошадей.
10. **Кормление свиней.** Особенности откорма и рационов. Использование концентратов и белковых добавок.
11. **Кормление сельскохозяйственной птицы.** Куры-несушки и бройлеры. Специализированные комбикорма.
12. **Минеральное питание животных.** Основные макро- и микроэлементы. Недостаток и избыток. Болезни, связанные с минеральным дисбалансом.

13. **Витаминное питание животных.** Основные витамины и их роль. Гиповитаминозы и авитаминозы. Витаминные препараты в кормлении.

14. **Современные технологии в кормлении животных.** Использование премиксов и комбикормов. Биотехнологические методы в кормлении. Перспективные направления.

15. **Экономическая эффективность кормления.** Себестоимость кормов. Пути снижения затрат. Значение рационального кормления для хозяйства.

Entrance examination questions in the discipline «Animal feeding»

1. **The role of feeding in animal husbandry.** Importance of feeding for animal productivity and health. Influence of feeding on the quality of livestock products.

2. **Basic nutrients in feed.** Proteins, fats, carbohydrates: functions and metabolism. Minerals and vitamins.

3. **Metabolism in animals and its relation to feeding.** Energy metabolism. Protein, fat, and carbohydrate metabolism. Metabolic disorders caused by improper feeding.

4. **Evaluation of feed nutritive value.** Energy and protein content. Methods for determining digestibility.

5. **Classification of feeds.** Roughages, succulent feeds, concentrates. Mineral and vitamin supplements. Feed additives of biological origin.

6. **Technology of feed preparation and storage.** Silage and haylage: methods of preparation. Hay and green forage harvesting. Modern storage methods.

7. **Feeding cattle.** Rations for dairy cows. Feeding young stock. Fattening cattle for beef.

8. **Feeding sheep and goats.** Feeding specifics depending on production purpose. Seasonal rations.

9. **Feeding horses.** Feeding foals, breeding and working horses. Feeding characteristics of sport horses.

10. **Feeding pigs.** Features of fattening and rations. Use of concentrates and protein supplements.

11. **Feeding poultry.** Laying hens and broilers. Specialized compound feeds.

12. **Mineral nutrition of animals.** Major macro- and microelements. Deficiency and excess. Diseases associated with mineral imbalance.

13. **Vitamin nutrition of animals.** Main vitamins and their role. Hypovitaminosis and avitaminosis. Use of vitamin preparations in feeding.

14. **Modern technologies in animal feeding.** Use of premixes and compound feeds. Biotechnological methods in feeding. Promising directions.

15. **Economic efficiency of feeding.** Feed cost. Ways of reducing expenses. Importance of rational feeding for the farm.

Әдебиет / Литература:

1. Разведение и селекция сельскохозяйственных животных: учебник для вузов / Е.А. Лебедько, Л.А. Танана, Н.Н. Климов, С.Т. Коршун. – 2-е изд. – Санкт-Петербург: Лань, 2020. – 268 с.

2. Чикалёв А.И. Основы животноводства: учебник / Чикалёв А.И., Юлдашбаев Ю.А. – СПб.: Издательство «Лань», 2018. – 208 с.

3. Мурусидзе Д.Н. Технологии производства продукции животноводства: учебное пособие / Д.Н. Мурусидзе, В.Н. Легеза, Р.Ф. Филонов. – 2-е изд., испр. и доп. – Москва: Издательство Юрайт, 2019. – 417 с.

4. Воспроизводство сельскохозяйственных животных: учебное пособие / К.Н. Баязитова [и др.]. – Петропавловск: СКГУ им. М. Козыбаева, 2019. – 100 с.

5. Аубакиров Х.А. Кормление сельскохозяйственных животных: учебник / Х.А. Аубакиров. – Алматы: Издательство «Отан», 2022. – 264 с.

6. Родионов Г.В. Частная зоотехния и технология производства продукции животноводства: учебник / Г.В. Родионов, Л.П. Табакова, В.И. Остроухова. – СПб: Лань, 2018. – 336 с.

7. Бозымов К.К. Технология производства продуктов животноводства: учебное пособие / К.К. Бозымов. – Алматы: Альманах. – 2019. – 529 с.

8. Гайдай И.И. Технология производства молока и говядины: учебное пособие / И.И. Гайдай. – Алматы: Издательство «Отан», 2020. – 82 с.
9. Кормопроизводство: учебник / И. И. Алимаев [и др.]. – Петропавловск: СКГУ им. М. Козыбаева, 2019. – 278 с.
10. Основы технологии производства и первичной обработки продукции животноводства: учебное пособие / ред. Л. Ю. Киселев. – СПб.: Лань, 2019. – 448 с.
11. Механизация и технология животноводства: учебник / В.В. Кирсанов, Д.Н. Мурусидзе [и др.]. – М.: Инфра – М, 2020. – 585 с.
12. Стандартизация, технология переработки и хранения продукции животноводства: учебное пособие. – 4-е изд. стер. – СПб: Лань, 2019. – 624 с.
13. Омаркожаұлы Ғ. Мал азықтандыруды ұйымдастыру және бақылау [Текст] / Ғ. Омаркожаұлы, С. Әбдірахманов. – Алматы : Бастау, 2018. – 264 б.
14. Бозымов Қ.Қ. Мал шаруашылығы өнімдерін өндіру технологиясы. Оқу құралы / Бозымов Қ.Қ., Траисов Б.Б. және т.б. – Алматы: «Альманахъ», 2019. – 289 б.
15. Омаркожаұлы Н. Мал шаруашылығы негіздері [Text] : оқу құралы / Н. Омаркожаұлы, М. Кенжебай, А. Шуркин. – Астана : Фолиант, 2019. – 168 б.
16. Бактыбаев М.С. Мал азығын өндіру [Text]: оқу-әдістемелік құралы / М.С. Бактыбаев. – Петропавл : М. Қозыбаев атындағы СҚМУ, 2018. – 80 б.
17. Қажғалиев Н.Ж. Мал шаруашылығы өнімдерін өндіру технологиясы. – Оқу құралы. – Алматы: «Альманахъ», 2021. – 198 б.